

UIT DE HISTORIE VAN KOEDIJK

door J.P. Geus

IX. Doopsgezinden te Koedijk

Ook te Koedijk waren in het verleden meerdere Doopsgezinden, die ook wel Mennisten of Mennonieten werden genoemd naar hun voorganger Menno Simons.

Menno Simons (1496-1561) was destijds pastoor te Witmarsum. Hij verwierp de kinderdoop, de eed en de krijgsdienst.

Reeds in 1671 komt in de dorpsrekening van Koedijk een ontvangst voor van f40,-, betaald door de Doopsgezinden om vrij te zijn van gewapende dienst.

Er was te Koedijk ook een Kerkgebouw of Vermaning van de Doopsgezinden. De Leden vormden samen met die te Langedijk de Doopsgezinde Gemeente van Langedijk en Koedijk.

Hierdoor is nog het een en ander betreffende Koedijk bewaard gebleven in het archief van de Doopsgezinden te Broek op Langedijk.

Uit dit archief blijkt onder andere dat in 1718 te Koedijk een nieuwe vergaderplaats werd gebouwd.

Het benodigde hout werd geleverd door Aarjen Loosjes voor 205 gld. 10 stuivers en 2 penningen. Uit deze mededeling mogen we opmaken dat deze vermaning een houten gebouw is geweest.

In de kohieren van de verponding van de jaren 1730 en 1732 wordt deze vergaderplaats aangeduid als "het mennoniste preekhuis".

Het aantal Mennisten te Koedijk is nooit groot geweest. In 1771 waren er 13 leden. Zij behoorden tot de families Rus, Moolenaar, Kroon, Waagmeester, de Vries en Huijbers.

Door de predikanten werd om beurten te Koedijk en Langedijk gepreekt.

In 1784 werd vermoedelijk in verband met het geringe aantal leden, besloten dat eens in de drie weken te Koedijk zou worden gepreekt.

In 1789 werd zelfs goed gevonden dat de predikant in de maanden december, januari en februari eens in de vier weken te Koedijk zou preken.

Het aantal leden bedroeg toen nog slecht vijf, waarvan er één te Oterleek woonde.

Door vertrek, overlijden en overgang naar de Gereformeerde Kerk was het aantal leden in 1795 terug gelopen tot twee. Het waren Jan Sijmons Molenaar, die op 26 juni van dat jaar overleed en Jan Keizer, die zich reeds lang van de Gemeente had afgezonderd.

Op 13 december 1795 werd voor het laatst te Koedijk gepreekt en maakte de leraar, Klaas Hellingman, bekend dat er te Koedijk tot nader goedvinden geen dienst meer zou worden gehouden.

Het kerkgebouwtje is blijkbaar al spoedig verhuurd, want in januari 1797 heeft de Gemeente Langedijk en Koedijk een ontvangst van f10,- wegens verhuur van de Vermaning, welke in gebruik is als timmerschuur.

In januari 1798 worden gebouw en erf verkocht aan Mies Boon voor f108,- en op 16 augustus 1802 verkoopt Guurtje Gerritsdr. weduwe van Mies Jansz Boon het geheel aan de Diaconie van de Gereformeerde Gemeente van Koedijk voor f180,-

Het gebouw is door de Diaconie gebruikt tot huisvesting van armen.

Wegens bouwvalligheid heeft de Diaconie het op 28 maart 1855 geveild. Het was toen kadastraal bekend als Sectie A nr. 19 en werd omschreven als huis en erve genaamd de Vermaning.

Koopster, voor f525,- werd Trijntje Hillebrandsdr. Lammerschaag, echtgenote van de burgemeester, Cornelis Groenewoud.

In 1954 was het erf, waar de voormalige Vermaning op stond, kadastraal bekend Sectie A nr. 1148 en eigendom van de familie Barsingerhorn.

Het gebouw bestaat thans nog en is in gebruik bij het huis Kanaaldijk 44, als garage. Het uiterlijk heeft echter niets meer wat op een kerkgebouw lijkt. Vele jaren is het in gebruik geweest als koolschuur en de muren zijn nu van steen opgetrokken, terwijl het dak aanmerkelijk verlaagd is na een brand in december. In het gebouw zijn nog vier dikke zolderbalken, die vermoedelijk tot het oorspronkelijke

gebouw hebben behoord. Zij zijn voor een deel met rechte en voor een deel met gebogen korbelen met de staanders verbonden. De oppervlakte van het gehele gebouw is ca. 7 x 11 meter.